

DE CONSTITUTIONNEEL.

NIEUWE 'S GRAVENHAGSCHE COURANT.

No. 46.

Donderdag 22 November.

1855.

Uitgever: C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau: Jan-Hendrikstraat, No. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

Abonnementsprijs voor 3/m. f 4.50; franco per post f 5.50.

Advertentiën van 1—6 regels f 1. Voor elken regel meer 15 cents; behalve 35 cents regelgeld. Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelgeld daaronder begrepen.

De beraadslagingen in de Tweede Kamer over het derde hoofdstuk der Staatsbegroting (Buitenlandsche Zaken) liepen gister af, na twee en een halven dag geduurd te hebben.

Deze tijd is, vóór een groot deel, gewijd geweest aan onderwerpen, welke inderdaad, als rakende de Buitenlandsche politiek van ons Vaderland, onze scheepvaart, onzen handel, de belangstelling verdienen van Vertegenwoordiging en Regering. Het waren onderwerpen, welke het Nederlandsche Volk gaarne vernemen zal, dat in de Kamer zijn behandeld; want zij trekken wezenlijk tot bevordering van het algemeen belang; zij leiden tot praktische resultaten.

Men sprak, en de Minister van Buitenlandsche Zaken gaf volledige toelichtingen, omtrent de volgende hoofdpunten:

Over onze neutraliteit, in verband tot onze verhouding met den Duitschen Bond, van wege Limburg. De Minister verklaarde bij die gelegenheid, onder anderen, dat, volgens het volkenrecht, eene Natie, die bij een tractaat, dat vooraf, vóór dat de oorlog ontstaan is, gesloten werd, de verplichting op zich had genomen, een zeker getal hulpstroepen te verlenen aan eene mogendheid, die daarna in strijd geraakt — door het leveren van die hulpstroepen, de neutraliteit niet schendt. Onze verhouding was hier nog veel sterker; het geldt hier geen tractaat. Limburg maakt een deel uit van Duitschland: en al wat wij als zoodanig zouden doen, ofschoon onze troepen onder de Duitse kokarde zouden moeten strijden, zou vreemd blijven aan ons land.

Over de aansluiting der spoorwegen tusschen Nederland en Pruisen, bepaaldelijk van den Rijnspoorweg. De slotsom was, dat de Minister vertrouwen op de verzekeringen van eene eerbiedwaardige (de Pruisische) Regering, en dat derhalve de weg in 1856 op Pruisisch grondgebied gereed zal zijn.

Over den aanbouw van eene vaste brug over den Rijn te Keulen. Wat de geschiedenis der zaak betreft, toonde de Minister aan, dat onder het vorig Ministerie toegegeven was het beginsel, dat de Mainzer conventie zich tegen den bouw van eene vaste brug niet verzette. Met betrekking tot de uitvoering werd verklaard, dat bij de Regering nog aanhangig was het onderzoek van de overgelegde plans der brug, en dat zij zou trachten te waken, dat die brug aan handel en scheepvaart geen nadeel berokkene.

Over de opheffing der scheepvaartregten op den Rijn. Zoolang de tegenwoordige toestand in Europa voortduurt, zag de Minister, geen kans voor de opheffing dier regten, welke, ten gevolge van ons edel voorbeeld, alleen tot op de helft zijn verminderd geworden. Doch ook bij den terugkeer van den vrede mag de hoop niet al te sterk gevestigd worden op eene vrijwillige beslissing van dat vraagstuk van de zijde van sommige oeverstaten.

Voor het te houden congres betrekkelijk het vraagstuk van den Sondtol. Ook ons land zal dáár vertegenwoordigd worden en de noodige instructies daartoe heeft 's Konings gezant te Kopenhagen bereids ontvangen.

Over het examen tot toelating van diplomaten. De Minister is op verbetering, ten aanzien van dat onderwerp, bedacht, maar heeft niet ontveinsd de moeilijkheid, om het naar aller wensch te regelen.

Over de toelating van vreemde Consuls in onze Koloniën, waarbij de Minister duidelijk heeft doen uitkomen, dat die toelating is erkend onder ééne belangrijke voorwaarde, namelijk, dat geen zoodanig consul zich op het algemeene volkenrecht zal kunnen beroepen, hetgeen altijd tot allerlei moeilijkheden aanleiding geeft; maar dat hij alleen wordt geadmitteerd op den voet van een tractaat, krachtens hetwelk hij geen andere regten zal hebben, dan die, welke hem bij dat tractaat zijn verleend.

Al deze belangrijke onderwerpen, waarvan wij de slotsom der discussiën getracht hebben in weinige woorden samen te vatten, werden van weerszijden behandeld met die kalmte en met die vermijding van allen

aanstoot, welken wij zoo gaarne in de debatten der Vertegenwoordiging zien verschijnen. Later komen wij meer opzettelijk op een en ander terug.

Nog een grooter deel van den tijd werd, intusschen, besteed aan twee onderwerpen, werkelijk van zeer ondergeschikt belang, en alleen van gewigt, uit hoofde van den tegenstand, welken zij ontmoetten: het *tafelgeld* en de *geheime uitgaven*.

Wat het *tafelgeld* betreft: het komt ons onnoodig voor de geschiedenis daarvan in het geheugen onze Lezers terug te roepen. Dit vraagstuk is zoo herhaaldelijk ter sprake gebracht, dat wij het alleen aan eene kleingeestige spitsvondigheid der oppositie kunnen toeschrijven, dat daaraan nog anderhalve dag is kunnen besteed worden. Voor den Minister van Buitenlandsche Zaken is representatie een vereischte; want hij behoort, zoo al niet de diplomatie vóór te gaan in de handhaving van de waardigheid des lands, dan toch zeker met haar daarin gelijk te staan. Te vergen, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken die vrij aanzienlijke kosten van representatie bestrijde uit zijn gewoon tractement, is onbillijk en onstaatkundig tevens. *Onbillijk*, omdat het met Nederland nog niet zoo ver gekomen is, dat het van zijne Staatsdienaren offers van geldelijken aard moet vragen; *onstaatkundig*, omdat het Departement van Buitenlandsche Zaken alsdan gesloten zou zijn voor ieder talentvol diplomaat, die niet tegelijk een groot vermogen bezat. Dat komt ons zoo duidelijk voor, dat het, vooral uit het laatste oogpunt beschouwd, bevreemding mag baren, dat juist van de zijde der Thorbeckiaansche partij, die steeds van haar weérzin tegen elke mogelijke aristocratie doet blijken, het voorstel is gekomen, om dat *tafelgeld* niet toe te staan, ofschoon onder het Ministerie THORBECKE niet f 4000, maar f 6000 *tafelgeld* jaarlijks op de begroting stond uitgetrokken. Wij zullen niet stilstaan bij al de motieven, die tot ondersteuning van dat voorstel zijn gedaan, waarvan sommigen dreigden geheel personeel te worden, ofschoon de Minister van den eersten oogenblik af verklaarde, dat hij zijn persoon buiten de quaestie stelde; terwijl anderen aan het belagchelijke grensden, zoo als de eisch van den heer REINDERS, om, als het ware met het keukenboekje in de hand, aan te toonen hoe het *tafelgeld* gebruikt wordt! Het voorstel werd verworpen met 40 tegen 23 stemmen; een ander voorstel, dat van den heer DOMMER, ten einde, door het *tafelgeld* voor *Memorie* op de begroting uit te trekken, de quaestie alleen in beginsel uit te maken, met 46 tegen 17, en het *tafelgeld* zelf werd met 39 tegen 24 stemmen aangenomen.

De post voor *geheime uitgaven* was een tweede onderwerp van bestrijding, uitgegaan van de zijde der Thorbeckiaansche partij. Het was de heer VAN HOËVELL, die weder hier den aanval deed. Het was de vrees, dat voor dat geld iets anders zou worden verricht, dan waartoe het bestemd scheen, die hem bekreep, en noopte, zich tegen het toestaan van den post te verzetten. Daarbij sloten zich, o. a., aan de heer VAN ZUYLEN, omdat hij, als Minister, gedurende zes maanden, geen penning voor *geheime uitgaven* noodig had, en de heer VAN BOSSE, die meende dat die uitgaven op het XIIde Hoofdstuk konden gevonden worden. Zeer juist merkte de Minister op, dat wie in den Minister geen vertrouwen stelde, tegen het artikel behoorde te stemmen; dat ook hij zelf in vijf maanden tijds niets had uitgegeven van dien post, maar dat zoodanig feit nog niet bewees, dat er niet een oogenblik kon komen, waarin *geheime uitgaven* noodzakelijk werden; en, eindelijk, dat de heer VAN BOSSE, gedurende zijn vijfjarig Ministerschap, nooit de *geheime uitgaven* had gesupprimeerd, om ze over te brengen op het XIIe hoofdstuk. Het artikel werd, ten slotte, met 42 tegen 21 stemmen aangenomen, en het derde hoofdstuk zelf met 47 tegen 18 stemmen.

Deze groote meerderheid, met welke de Minister van Buitenlandsche Zaken zijne Begroting zag doorgaan, is een verblijdend bewijs van de meerdere toenadering, die tusschen verschillende partijen, of onderdeelen daarvan, is gekomen. Zij schenkt de overtuiging, dat van

lieverlede de persoonlijke rancune verdwijnt, en dat men, met een levendig besef van den toestand waarin wij verkeerden, niet langer wilens blind wil zijn voor den ijver en de voorzichtigheid, waarmede onze buitenlandse betrekkingen worden bestaard.

Deze meerderheid is ook het meest welsprekende antwoord aan hen, die, in de dagbladders, het hebben willen doen voorkomen, alsof vooral de Minister van Buitenlandsche Zaken zich geen oogenblik langer kon staande houden. Die meerderheid, welke nooit aanzienlijker was dan thans, is voor een groot deel te danken juist aan de ondersteuning van die Volksvertegenwoordigers, welke men als den heer VAN HALL het meest vijandig heeft trachten voor te stellen. Waar zulke feiten spreken, zijn *redeneringen* overbodig, en kan men, met betrekking tot al dat angstgeschrei van sommige bladen, wel met een medelijdend schouderophalen volstaan.

Buitenland.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Aan de overwinning, welke de Turksche troepen, onder bevel van Omar-Pacha, den 5den dezer in Klein-Azië op de Russen behaald hebben, hecht men te Londen veel gewigt, eensdeels omdat daarbij op nieuw gebleken is, dat de Turken, indien zij goed aangevoerd worden, zeer deugdelijke soldaten zijn; anderdeels omdat het behaalde voordeel, in geval de krijgshandelingen in die streek verder met goed gevolg bekrond worden, den weg zal hebben gebaad tot het verdrijven der Russen uit de in de laatste jaren veroverde landen, van waar zij Centraal-Azië en verder ook de Britsch Indische bezittingen bedreigen. In het vooruitzigt, dat de Russen uit Georgië verdreven zullen worden, merkt de *Times* aan, dat het bestuur over dat land door de diplomatie geregeld zal moeten worden, althans, dat het noodig zal wezen, de Christen-bevolking te waarschuwen tegen de onverdraagzaamheid en dwepzucht der Turken. Zulk een land als Georgië is (zegt het genoemde blad) met zijne Christen-bevolking en aangevangene beschaving, met zijne herstelde kerken en op Europeeschen voet ingerichte hoofdstad, aan de Portē of aan Perzië te geven, schijnt onmogelijk te zijn; hetzelfde aan Rusland over te laten, zou eene staatkundige dwaling wezen, en voor een onafhankelijk eigen bestuur is het nog weinig geschikt. Als de krijgshandelingen afgelopen zullen zijn, zal er volop werk wezen voor de staatslieden en diplomaten.

TURKIJE.

Korten tijd na de inneming van Sebastopol in Fransche dagbladen gemeld, dat de maarschalk Pelissier en de admiraal Bruat van den Sultan eertitels en jaargelden ontvangen hadden. Men leest thans in het *Journal de Constantinople* de verzekering, dat er geen de minste grond voor dat bericht bestaat.

Aan het Parijsche *Journal des Débats* wordt uit Alexandrie gemeld, dat het Egyptische gouvernement dezer dagen uitvoering gegeven heeft aan het besluit der Porte tot opheffing der slavernij. Niet alleen was het nu verboden in Egypte slaven te koop en te verkoopen; maar ook was aan alle slaven, in het bezit van particulieren, bevestigd gemaakt, dat zij van stonden aan vrije lieven waren. Deze overhaaste maatregel was niet slechts hinderlijk voor den genen, welke tot dusver de dienst van slaven bezigden, maar de plotselinge overgang uit den staat eener, trouwehs niet drukkende, slavernij tot het volle genot der vrijheid, werd ook voor de slaven zelve gevaarlijk geacht.

Verder wordt aan het Parijsche blad gemeld, dat de electrische telegraaf tusschen Alexandrie en Kafer-el-Haïs sedert eenige dagen in werking was, terwijl de draad gelegd werd tusschen het laatstgenoemde punt en Kaïro, langs den spoorweg, die binnen zeer korten tijd over de gansche linie tusschen Alexandrie en Suez voor het algemeen vervoer opengesteld zou worden.

OOSTENRIJK.

Men blijft te Weenen verzekeren, dat bij het in Gallicië nog op voet van oorlog staande leger weldra eene vermindering zal plaats hebben. De bevelen daartoe zouden den opperbevelhebber graaf Schlick bereids langs officiële weg geworden en hij voornemens zijn zich in den loop der volgende maand voor eenige weken, met verlof naar de hoofdstad te begeven.

De bevelhebber der Oostenrijksche bezettings-troepen in de Donau-Vorstendommen, de luitenant-velde-marschall graaf Coronini, is van Bocharast te Weenen aangekomen. Het doel zijner overkomst is van militaire aard. Hij onderhield zich langen tijd met den vroegeren opperbevelhebber, baron von Hess, en zal aan de beraadslagingen deelneemen, welke het bezettingsleger betreffen en na de terugkomst des Keizers uit Triest gehouden zullen worden.

RUSLAND.

De staat van beleg, waarin St. Petersburg steeds verkeerde, zat bij gelegenheid der terugkomst van den Keizer worden opgeheven. Het vertrek der eskaders van de bondgenooten heeft dien maatregel mogelijk gemaakt, welke door de bevrijding der hoofdstad met genoegen zal worden vernomen.

Eene dépêche uit Riga van den 14 Nov. meldt, dat de winter zich daar reeds doet gevoelen. Al de kleine rivieren raken spoet te vervuld. In het vorig jaar, op hetzelfde tijdstip, hadden de schepen der eskaders van de bondgenooten reeds de Baltische zee verlaten. Het schijnt, dat de Westersche mogendheden het voornemen hebben om hare zee-magt daar zoolang mogelijk te doen blijven. Inderdaad, in weêrwil, dat verschillende groote Engelsehe en Fransche linesschepen naar Kiel zijn teruggekeerd, blijven er in die noordelijke wateren, welke de kusten van Finland, Zweden, Lyfland besproejen, niet minder dan 23 korvetten en stoomschepen onder bevel van den schout-bij-nacht Baynes.

Bij Keizerlijke ukase van den 18den October is, uithoofde van den onvoldoenden oogst dezes jaars, de uitvoer van alle soorten van granen, langs alle de Europeesche grenzen van Rusland, met uitzondering van het Koninkrijk Polen, verboden, met uitzondering van tarwe, waarvan de uitvoer over alle de Poolsehe lokantoren geoorloofd blijft.

Volgens te Koningsbergen ontvangen berichten uit St. Petersburg, had de Czaar den 11 en 12den dezer, de aan de oevers van den Belbeck en Katcha gelegerde troepen gespecteerd.

De militaire van de gouvernementen Fouta, Smolensk en Moskou, wordt bij het leger van het Zuiden ingelijfd; de voorloopig aangestelde officieren zijn vervangen.

GROOT-BRITANNJE.

De portefeuille van kolonien, den heer Sidney Herbert aangeboden, is door hem geweigerd en eindelijk door den heer Labouchère aangenomen. Deze staatsman is de schoonzoon van de hertogin van Sutherland en van den graaf van Carlisle en is met eene nicht der hertogin van Devonshire gehuwd. Hij is alzoop met de aanzienlijkste adellijke geslachten vermaagschapt. Hij is een man van veel bekwaamheid en hij heeft achtervolgens betrekkingen waargenomen van een der lords van de admiraliteit in het ministerie van lord Melbourne; vervolgens van vice-president van den raad van koophandel en muntmeester. In 1838 was hij een dergenen, die naar Frankrijk werden afgevaardigd, om aldaar een handelsverdrag te sluiten, hetwelk nogtans te dier tijde, bij de opkomende spanning tusschen beide landen, niet kon worden tot stand gebracht. Hij was later staats-secretaris voor Ierland en president van den raad van koophandel onder het ministerie van lord John Russell. Zijn geheele leven heeft hij in de staatkunde doorgebracht en daarbij eene onbezweken gehechtheid aan de gevoelens der Whigs aan den dag gelegd. Hij is geen uitstekend redenaar: het eenige wat de Times tegen zijne tegenwoordige benoeming heeft in te brengen; andere bladen stemmen met het gunstig oordeel van de Times over 's mans bekwaamheden volkomen in.

De eerste verjaardag van den dood van lord Dudley Stuart is door de Poolsehe uitgewekenen plechtig gevierd. Bij die gelegenheid deelde graaf Zamoycki mede, dat hij thans door de Britsche regering gemagtigd was een uitsluitend Poolsch hulp-korps te vormen, hetwelk onder de benaming van Division of Cossacks of the Sultan bij het Engelsch-Turksche contingent zou worden ingelijfd.

De ter verdediging van de monden van de Theems en de Medway bestemde en sedert twee jaren in aanbouw zijnde Martello-toren, is thans voltooid en zal bewapend worden. Het zware geschut, dat aldaar zal worden geplaatst, zal het binnenvaren in de beide rivieren volkomen beheerschen.

DUITSCHLAND.

Groote hoeveelheden graan, uit de Wetteran komende, worden thans naar de Nederlanden ingescheept.

Door het aanleggen van een spoorweg van Mainz naar Bingen, rekent men met zekerheid in eerstgenoemde handelsstad, dat aldaar een vaste brug over den Rijn zal gebouwd worden. Door hare tegenwoordige regstreeksche verbinding per spoorweg met Zuid-Duitschland, Zwitserland en Frankrijk, heeft Mainz, ten aanzien van het handelsverkeer, reeds veel gewonnen. Men is thans voornemens aldaar eene beurs te vestigen.

ZWEDEN.

Volgens te Berlijn ontvangen brieven uit Stockholm maken de talrijke Saksische eerbewijzingen, welke den hertog van Saksen-Coburg en Gotha, generaal Casarobert, zoon van den kant der leden van de Koninklijke familie als van dien der hooft Staatsambtenaren en anderen ten deel vallen, de stof der algemeene gesprekken en van zeer uiteenlopende gissingen in die hoofdstad uit. Terwijl toch aanmatiging daarin de voortteekenen van een verband met de Westersche mogendheden zien willen, verzekeren anderen, dat de Koning nog altijd aarzelt aan de begeerte der mogendheden, en van velen zijner eigene onderdanen toe te geven. De tegenstanders van Engeland en Frankrijk leggen de zaak zelfs in dien zin uit, dat de overgroote eerbewijzingen, den generaal als onder de oogen van den Russische gezant aangedaan, juist daarop berekend zijn om de afwijzing der voorstellen, met welke hij belast geweest zou zijn, te verzachten. Ook ligt het wel in den voorzichtigen geest der Russische staatkunde, in zoodanige omstandigheden geene ergeris over bewezen beleefdheden van dien aard te doen lijken.

De Vorst deelt ook bijzondere berichten mede uit Stockholm, naar luid van welke het althans waarschijnlijk was, dat Zweden den toestand van onzijdigheid niet zou verlaten,

in welken het zich tot dusverre heeft weten te handhaven; dat het zich zal houden aan de gesloten verbintenissen, en het oor niet leenen zal aan voorstellen tot vergrooting van grondgebied, ingeval het zich aan het Westen tegen Rusland moet aansluiten; dat over het algemeen in Zweden rust en orde heerschen en dat de bevolking daar te lande thans eene materiele welvaart geniet, waarvan men elders weinig voorbeelden zal vinden, en die men niet noodeloos in de waagschaal zal stellen.

FRANKRIJK.

Bij gemis van zekere berichten ontbreekt het niet aan allerlei geruchten, als van nieuwe onderhandelingen, de teekening van eene militaire overeenkomst met Oostenrijk en het Westen, het sluiten van een verdrag met Zweden enz. Al die geruchten zijn of ongegrond of voorbarig. De aandacht blijft nog zeer gespannen over den indruk, dien de woorden des Keizers bij de sluiting der tentoonstelling zowel hier te lande als in het buitenland maken. Die indruk is vooral ook in Duitschland zeer diep geweest. De gevoelens over de betekenis dier woorden blijven even uiteenlopende. Er zijn er die daarin, wat den grond der zaak betreft, eene vredelievende strekking zien, eene bloote uitlokking van gevoelens, zonder meer; anderen kennen daaraan eene oorlogszuchtige strekking toe.

Het is nog moeilijck daaromtrent een bepaald oordeel te vellen.

SPANJE.

De Cortes hebben den 15 Nov. de beraadslagingen geopend over art. 6 der Staatsregeling, waarbij wordt aangenomen dat alle burgers voor openbare ambten benoembaar zijn, en welk artikel naar de commissie tot onderzoek is verzonden. Ten gevolge van eene wijziging in democratischen zin, voorgesteld door den heer Figueras, ondersteund door den heer Olozaga en door het Ministerie bestreden.

De zitting was eene der meest belangwekkende, ofschoon dien dag nog geene beslissing genomen is. Twee redevoeringen, eene van den heer Rosas-Rosas, in monarchalen zin, de andere van den heer Rivero, in tegenovergestelde rigting, hebben de aandacht der vergadering geboeid. Maar wat deze zitting vooral kenmerkte, was eene zeer openhartige verklaring van Espartero, ten voordeele der regten van Koningin Isabella.

Deze verklaring was te merkwaardiger en moest te meer indruk maken, daar juist op dezen oogenhlik groote vermoedens gerezen zijn, dat de kapitein-generaal van Saragossa, de boezemvriend van Espartero, voorbedachtelijk de oproeringen in die stad gespaard heeft, hetzij omdat hij met hen heilde, of dat zijne handen gebonden waren ten gevolge van vroegere betrekkingen en zekere overeenstemming van dankwijze.

Overigens hewastigt het zich meer en meer dat de hooge prijs der eerste levensmiddelen slechts een voorwendsel was voor de onlusten, die te Saragossa zijn uitgebarsten en dat inderdaad de grond dezer beweging moet gezocht worden in staatkundige hartstogten.

Dezelfde spanning is op velerlei plaatsen op te merken en men is zeer beducht voor de handhaving der rust in Valencia, Huesca, in de Baskische gewesten en zelfs in Corunna met andere woorden in alle gedeelten van Spanje.

BELGIË.

Maandag jl. is bij de vertegenwoordigers der algemeene beraadslaging over het adres op de Troonrede aangevangen en ook reeds gesloten. De heer van den Perenboom heeft een amendement voorgesteld op de laatste zinsrede van het oetworpen adres, betreffende de ondersteuning aan het ministerie te verleenen. Genoemde heer wilde daarop, ofschoon in zeer gematigde bewoordingen ingekleed, eene zekere heperking hebben, opdat het adres in de tegenwoordige omstandigheden met eene overgroote meerderheid zou kunnen worden aangenomen. Het amendement werd van de ministeriële zijde bestreden, o. a. door den heer de Theux en den minister van binnenlandsche zaken, welke laatste in het amendement een onverdiend blijk van wantrouwen zag. De heer Verhaegen nam den handschoen voor het vorige kabinet op en meende dat het tegenwoordig bewind verge was van die staatkunde van verzoening te betrachten, welke het had vooruitgezet.

De heer de Theux betwijfelde, dat men niet moest voorbijzien, dat men zich in een zeer zwaarwichtig tijdsgevoel bevond en dat het kwalijk kan opgaan, ter gelegenheid van eenige woorden in een adres, eene kabinet-questie op te werpen.

Zoo als gezegd is, werden de algemeene beraadslagingen gesloten en gingen die over de afzonderlijke zinsredes aan, welke den volgenden dag zouden worden voortgezet.

VEREENIGDE STATEN.

Er zijn berichten uit de Vereenigde Staten tot 9 dezer. Het eenig belangrijk nieuws is de veroordeeling van den bekenden heer Joseph Wagner tot twee maanden gevangenisstraf en honderd dollars boete, ter zake van werving voor het Britsche leger.

Men schrijft uit Washington, dat het geschil met Engeland aan het kabinet zou worden onderworpen, en dat het vraagstuk openens Cuba op nieuw tusschen den heer Buchanan en lord Palmerston behandeld wordt.

De Times weilt in een zijner laatste nummers weder uit over de betrekking tusschen Engeland en de Vereenigde Staten van Noord Amerika. Ten aanzien der goede gezondheid van de overgroote meerderheid der bevolking van dat gemeenebest, bestaat volgens dat blad, niet de minste twijfel; maar onder de talrijke vreemdelingen, die zich daar gevestigd hebben, vindt men er vele, die zeer vijandig gezind zijn tegen de landen, welke zij verlaten hebben. Die heden zijn uiterst woelziek en doen zich op het staatsoneel sterk gelden. Als wij (dus besluit de Times) het groot verschil in aanmerking nemen, hetwelk bestaat tusschen de gevoelens van de groote Amerikaanse natie en de op de verkiezingen werkende tactiek van hare bewindlieden, welker gezag ten einde loopt, dan voeden wij alle hoop, dat wederom de bestaande geschillen verend zullen worden en dat de partij, welke zoo gaarne

een oorlog zou zien, zal ondervinden, dat zij, om heillooze doel te bereiken, eerst den tegenstand van beste en verstandigste gedeelte der bevolking zou moeten overwinnen.

LATERE BERIGTEN.

Petersburg, 21 Nov. Keizer Alexander is hier toren in volmaakten welstand teruggekeerd.

Parijs, 20 Nov. De Moniteur bevat een decret waarbij bepaald wordt, dat de grondstoffen voor scheepsbouw, gedurende drie jaren, vrij van regte Frankrijk zullen kunnen worden ingevoerd.

Genoa, 21 Nov. De Koning van Sardinie is gescheep gegaan naar Marseille.

Madrid, 20 Nov. De Koningin heeft de plegtige opening der universiteit bijgewoond. Tristany is naar Frankrijk gevlugt. Te Saragossa en in de overige deelen des rijk heerscht de volmaakste rust.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG, 21 NOVEMBER.

In deze zitting is ingekomen eene Koninklijke boodschap geleide van een wetsontwerp tot regeling van het koninklijk wegens den kooprijke der domeinen over den jaer 1856. Verzending aan de afdeelingen.

Aan de orde is de voorzetting der beraadslagingen tot hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1856 (Departement van Justitie), en wel over de 2de afdeeling (kosten van regterlijke magt).

De onderdeelen dezer afdeeling (artt. 5—9) worden ter discussie goedgekeurd.

Art. 10 (tractementen van de geregtshofdienaren).

De heer VAN DEINSE meent, dat de bezoldiging van ambtenaren, die f 350 bedraagt, te gering is, als men hun moeilijke betrekking in aanmerking neemt. Zowel in het belang als in dat der Justitie dringt hij op eenige verhooging, vooral nu de dienaren verstoken zijn van de Nieuwjaars- en Kermisgiften en van het rondbrengen van alvaken. Op zich zelf keurde hij die emolumenten niet goed, maar hij wenschte dat voor het geleden ver eene tegemoetkoming werd verleend en dat het minimum der bezoldiging op f 400 werd bepaald.

De heer SANDER vereenigt zich met veel van hetgeen door den vorigen Spreker werd aangevoerd. Het heeft hem leed gedaan, dat de Minister, in plaats van die bezoldiging te verhoogen, ze hier en daar heeft vermindert. Zoo is in het arrondissement Dordrecht van f 400 op f 350 bragt.

De MIN. v. JUST. erkent, dat de bezoldiging van de regtshofdienaren niet te hoog is, maar moet toch doen merken 1o. dat er nu voorgesteld wordt, dat het Rijk van hunne kleeding zal zorgen; 2o. dat op de begroting een post van f 700 voorkomt voor gratificaties van mindere ambtenaren; en 3o. dat er zoo noodig uit de geheime uitgaven nog eenige toelagen kunnen gegeven worden.

Art. 10, alsmede art. 11, worden daarop goedgekeurd.

Derde Afdeeling. (Kosten van het Hoog Militair Regtshof en de militaire audities.) Art. 12. (Tractement van het regtshof op f 50,500). Op voorstel van den heer de Akerlaken wordt over dat artikel gestemd en wordt aangenomen met 33 tegen 25 stemmen. Tegen de heer van Hoëvell, van Eck, de Lam de Berg, Hoynck van Papendrecht, Dullert, Jaspers, van Zuijnen van Nijvelt, van der Veen, de Liempens, de Poorter, Reinders, Thorbecke, Blaupt ten Cate, Westerhoff, van Akerlaken, van Bossche, Hugenholtz, Sloet tot Oldhuis, Zijker, Bots, Slieker van Domburg, Storm, Hengst, Meussen en Strens.

Art. 13 (tractementen enz. van de auditeurs-militair). De heer VAN REEDE VAN OUDTSHOORN vraagt inlichting: over het in het oog loopend verschil van bezoldiging der auditeurs; h. v. in Zeeland is zij lager dan elders; en waarom er alleen in Overijssel geen auditeur-militair is, maar die betrekking is opgedragen aan den auditeur-militair, die daarvoor eene afzonderlijke toelage geniet.

De MIN. VAN JUSTITIE antwoordt, dat het tractement vastgesteld is lang vóór zijne optreding, en zelfs van vóór gang. Hij kan dus geene bepaalde reden opgeven voor het verschil in de bezoldiging. Het kan zijn, dat dit moet worden toegeschreven aan het verschil in den omvang der werkzaamheden. Hij heeft daarover geen klagen vernomen. Wat de bijeenvoeging van meerdere audities betreft, daarvoor bestaat dezelfde reden. Men heeft zelfs op het oog gehad dit met meerdere te doen, maar de gelegenheid heeft zich daartoe nog niet opgedaan.

Art. 13 en ook art. 14 worden daarop goedgekeurd. Vierde afdeeling (geregtskosten). Artt. 15 en 16 worden goedgekeurd.

Vijfde afdeeling (Kosten van algemeene of Rijkspolitie).

Art. 17. — De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT ontveelt het bezwaar, reeds in het voorloopig verslag medegedeeld, dat de inrigting der politie hier te lande nog wenschen overlaat. Hij gaat daarbij na, wat de Minister zijn antwoord daarop heeft te kennen gegeven en waar gezegd wordt: dat alles nu bij aanschrijvingen is geregeld. Dit wekt juist zijne bezorgdheid op. Hij vraagt tocht of de Ministeriële aanschrijving of zelfs een Koninklijk besluit bevoegdheid wijzigen kan, die bij de gemeentewet aan de hoofd van de plaatselijke politie is gegeven. Naar zijne meening is er geen behoorlijk verband tusschen de Rijk- en gemeente-politie. Daaruit moeten dus conflicten ontstaan. Er is dus een ongeregelde toestand. Hij vraagt de

...nadeelige gevolgen, in plaats van samenwerking, vooral in geval van stoornis der openbare orde. Hij wenscht, dat althans deze aangelegenheid door de wet oplossing worde gegeven.

De heer STORM doet zijne klagen kennen over de politie in de platten lande, bijzonder in de provincie Noordbrabant. In verschillende streken bestaat er geen veiligheid van eigendommen: vooral de veldgewassen en vruchten worden er weggeroofd. Hij verzoekt dat aan de Burgemeesters, vooral van Oudenbosch, Castel en dien omtrek, eenige hulp tegen dergelijke roofrijen en plunderingen worde verleend.

De MIN. V. JUST. gelooft, dat de bestaande wetten voldoende bepalingen inhouden. De aanschrijvingen of besluiten brengen geen verandering in die bepalingen, maar voor de uitvoering der wetten zijn dikwijls instructien noodig. Wanneer, hetgeen God verhoede, de rust ergens mogt worden verstoord, dan zal men bevinden, dat er behoorlijke samenwerking bestaat. De Minister heeft dezelfde klagen van de heer Storm vernomen, en onmiddellijk alles gedaan, dat strekken kan om in het bezwaar te voorzien.

De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT heeft te vergeefs in antwoord des Ministers eene opgave gezocht der wettelijke bepalingen, waarbij de verhouding tusschen de gemeentelijke en de algemeene politie wordt geregeld. De eerste bij de wet geregeld, maar de laatste alleen bij besluiten en aanschrijvingen. Het bezwaar over eene mogelijke botsing blijft dus bij Spr. bestaan.

Art. 17—20 worden daarop goedgekeurd.
Art. 21 (kosten vallende op de uitleiding en uitzetting van vreemdelingen). De heer ELOUW brengt hier ter sprake het bekende besluit nopens de uitzetting van de Geest. Hij doet dit een proces de tendance, dat alleen gegrond is op de veronderstelling, dat het in de bedoeling van dien persoon lag onrust te stoken, en dat mag in een gastvrij land als het onze niet als grondslag voor de uitzetting worden aangenomen.

De MIN. VAN JUST. zet op den voorgrond, dat dit het eerste voorbeeld van de uitzetting eens vreemdelings was. Dit bewijst al dadelijk voor onze groote gastvrijheid. Maar Exc. deelt ook een overzicht van de feiten mede. De Geest hield openbare lezingen. Het geheele publiek werd uitgenoodigd die tegen retributie bij te wonen. Zij hebben op a. te Schiedam plaats gehad en zooveel is nu zeker, dat op datzelfde tijdstip de geheele gemeente in onrust was geraakt. Hij kan er bijvoegen, dat ook in andere plaatsen zich onrustige bewegingen vertoonden, als die lezingen zouden gehouden worden, zoodat de politie gevorderd werd om tegen de verstoring van de orde te waken. Die lezingen bragten dus zekere onrust in den lande te weeg.

Maar er gebeurde meer. Twee hoofden van de regterlijke magt en van de politie schreven den Minister, dat, zoo men de toneelen van Schiedam ook niet elders wilde laten ontstaan, die vreemdeling dan het land moest worden uitgezet; ja ook het hoofd eener groote stad schreef den Minister hetzelfde en voegde er bij, dat, zoo die toneelen langer voortduurden, de rust niet bewaard kon worden. Men merke daarbij wel op, dat de drie brieverschrijvers waren Protestanten. En wie was nu die vreemdeling? Een voormalig R. K. priester, die van dat gewaad in Belgie misbruik had gemaakt, om eene reeks oplichterijen te plegen. De Minister begreep dus dat deze slecht aangekeende vreemdeling, die overal waar hij zich bevond moeilijkheden berokkende, beter deed het land te ruimen.

Z. Exc. heeft eerst getracht den man te bewegen vrijwillig het land te verlaten, en wat was nu zijn antwoord? Hij wilde van de zaak eene speculatie maken, en hij schreef aan den Koning en aan den Minister, dat hij geneigd was aan de uitnoodiging te voldoen, mits men hem f 1500 betaalde. Nu had de Minister, als hij misbruik der geheime politiegelden had willen maken, al het geschrijf, dat later gevolgd is, kunnen voorkomen, maar hij heeft die propositie beantwoord met den last om den man het land te doen ontruimen.

De heer MACKAY laat de geheele zaak van den ter sprake gebragten persoon daar; maar het geldt hier een teeder regt. De Minister heeft gezegd, dat iemand die spreekt en ergernis geeft, verwijderd moet worden. Dit is een gevaarlijk denkbeeld. Er kan wel stoornis ontstaan, zonder dat de spreker er aanleiding toe gegeven hebbe. Dit kan in verschillende rigtingen plaats hebben. Ging dit denkbeeld op het Christendom zou nooit verspreid zijn; want het waren de eerste Christenen, die tegen de Heidenen het woord voerden. Het geldt hier eene gewetensvrijheid van spreken, welke ieder heeft. Als er stoornis ontstaat, is het ook de vraag, of de hoorders daarvan niet de oorzaak zijn.

Men heeft dit in Zwitserland gezien, waar men kleine oproertjes bewerkte, om de sprekers te doen verwijderen. In ons Vaderland moet de vrijheid van spreken jegens een ieder behandeld worden. Wat overigens Schiedam betreft, wist Spr. niet dat de genoemde pastoor ook aldaar geweest is. Hij komt overigens alleen op tegen de algemeene stelling, dat wat in 't oog van anderen ergernis geeft, daarom uitzetting zou wettigen.

De MIN. VAN JUSTITIE merkt op, dat hij in zijne vorige rede de stelling, door den vorigen Spr. aangehaald, volstrekt niet vooruit gezegd heeft, maar er is toch eene mate in alles. De man maakte op zijn werk van het publiek te beleedigen. En zal men dan zeggen, dat het publiek moet gestraft worden, omdat dat zich over die beleedigingen ergert. Hij houdt zich overtuigd dat, zoo omgekeerd een Protestantsch geestelijke uit een vreemd land hier ware gekomen om de Protestantsehe godsdienst te vergnizen, zeer welen hem zouden hebben aangezoekt art. 12 van de wet over de vreemdelingen op hem toe te passen. Intusschen tot de uitzetting van de Geest heeft hem niemand zelfs aangezoekt. Hij is alleen afgestaan op de rapporten van de voegde ambtenaren. Hij wil er zelfs bijvoegen, dat zijn ambgenoot, de heer Mutsaers, hem opmerkzaam gemaakt heeft op de vele moeilijkheden, waartoe deze zaak aanleiding kan geven en hem deed overwegen, of het maar niet beter ware de zaak te laten rusten, maar dat hij, Minister, niet met heeft willen doen, omdat hij den bedoelden per-

soon voor de rust van het land gevaarlijk achtte.
Art. 21—23 worden daarop goedgekeurd.

Zesde afdeling. (Kosten der gevangenen.)
De heer STRANS vestigt de aandacht op de omstandigheid, dat er geenerlei godsdienstoefening in de huizen van arrest plaats heeft. Hij acht dit zeer nadeelig en vindt daarin de kern voor verder bederf en voor recidieven. Wel wordt die godsdienst-oefening in de groote gevangenen, maar niet in de huizen van arrest gehouden.

De MIN. VAN JUSTITIE erkent het heilzame der zaak, maar het voornamelijk bezwaar ligt in den toestand der localiteit van de huizen van arrest.

De heer VAN LIJNDEN ondersteunt het denkbeeld van den heer Strans, en wenscht dat van wege het gouvernement eene algemeene aanschrijving aan de administratiën der gevangenen gezonden worde.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE doet opmerken, dat het feit niet voor alle huizen van arrest juist is, want bijv. te Deventer wordt wel degelijk sedert jaren godsdienstoefening gehouden.

Art. 24—27 worden goedgekeurd.

Art. 28. (onderhoud der gevangenen). De heer WESTERHOFF spreekt over de min voldoende voeding der gevangenen. Hij ontwikkelt dat gevoelen en licht in eene zeer uitvoerige rede de stelling toe, welke in het voorloopig verslag is uiteengezet, dat, namelijk die voeding over het algemeen slecht en ontoereikend is, zoo zelfs dat daaraan de betrekkelijk groote sterfte moet worden toegeschreven, die onder de bevolking der gevangenen heerscht.

De heer MACKAY geeft, in antwoord op den heer Westerhoff, te kennen, dat de gevangenen ook wel te goed kunnen behandeld worden. Men moet zich wachten, dat daardoor soms geene misdrijven worden uitgelokt. Zoo is de voeding bijv. in de bedelaarsgestichten minder goed dan in de gevangenen. Dit wetende, is het gebeurd, dat bedelaars kleine misdaden plegen, om aldaar opgenomen te worden. De Minister weet dit en heeft aanschrijving gedaan, om de voeding in de bedelaarsgestichten te verbeteren. Tot nu toe is dit nog tot geene uitvoering gekomen. De hoofzaak is, dat men wel de grenzen bepaalt. Al wat in het belang van het leven en de gezondheid der gevangenen is, moet natuurlijk in acht genomen worden, maar aan de andere zijde moet men, door al te goede voeding, het voor de gevangenen niet te aanlokkelijk maken.

De heer VAN ECK ondersteunt daarentegen de gronden van den heer Westerhoff, die z. i. niet ontzenuwd zijn door het aangevoerde door den heer Mackay.

De MIN. VAN JUST. is het daartoe eens met den heer Westerhoff, dat de slechte voeding niet moet zijn eene verzwaaring van straf voor de gevangenen. Intusschen is nu reeds in de groote strafgevangenen eene betere voeding ingevoerd dan in de kleine; overigens zullen de op zich zelve behartigingswaardige wenken van dien Spr. niet verloren gaan, maar zeker onderzocht worden door hen, die meer speciaal met dit onderwerp belast zijn.

Art. 28—33 worden daarna aangenomen.

De beraadslagingen worden geopend over de 7de afdeling, (gebouwen.)

Art. 34 wordt zonder stemming aangenomen.

Art. 35 (aankoop van nieuwe gevangenen, enz.) — De heer VAN DEINSE wijst op de noodzakelijkheid van den aankoop van een nieuw huis van arrest te Goes, en zulks wegens de ongeschiktheid der bestaande localiteit; Spr. zegt den Minister dank voor de voorbereidende maatregelen, reeds in dat opzigt genomen.

De heer VAN ECK kan zich minder vereenigen met het nu reeds overgaan tot het bouwen van een nieuw gevangenis, waar ook, alvorens het lot der voordragt nopens de Regterlijke Organisatie beslist zij.

De heer VAN DEINSE merkt op, dat bij dat ontwerp de regthank te Goes behouden is, zoodat, welk ook het lot van de nieuwe Regterlijke Organisatie zij, dit van geen invloed zal zijn op de gevangenis te Goes.

De MIN. VAN JUST. erkent, dat de gevangenis te Goes niet goed is; intusschen maken financiële redenen het noodig, dat er met geene overhaasting worde te werk gegaan; men zal zich alleen bij het hoog noodige moeten bepalen.

Art. 35 wordt daarna aangenomen.

Afdeling 8 (pensioenen enz.) en afdeling 9 (onvoorziene uitgaven) worden vervolgens goedgekeurd.

Daarna wordt het geheele hoofdstuk in omvraag gebracht en aangenomen met 53 tegen 9 stemmen.

Tegen de heeren van Hoëvall, van Eck, Hoynck van Papendrecht, Dullert, van Zuilen van Nyevelt, Thorbecke, Ter Bruggen, Hugenholz, L. D. Storm en van der Linden.

De algemeene beraadslagingen worden daarna geopend over hoofdstuk V (Binnenlandsche Zaken).

De heer VAN AKERLAKEN bespreekt de opmerking, hij de algemeene beraadslagingen over de geheele begrooting door de heeren van Rappard en van Bosse gemaakt, namelijk dat de begrooting sluit met een, hoezeer dan ook schijnbaar, deficit. Spr. deelt die aanmerking tot eene zekere hoogte en komt tot de conclusie, dat men niet, zoo als de heer van Rappard dit wilde, de middelen moet afstemmen, maar dat men, gelijk de heer van Bosse verlangde, de uitgaven moet inkrimpen om het deficit te dekken. Spreker meent, dat dit op Hoofdstuk V kan geschieden en hij zal ook de onderwerpen aanwijzen, die voor vermindering vatbaar zijn.

Hij rangschikt daaronder niet die uitgaven, welke tot verbetering der rivierwerken dienen, als zijnde deze het gevolg van eenmaal aangenomen plannen onder het stont en krachtig bestuur van den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken, welke plannen destijds door de Kamer aangenomen werden toegejuicht; maar Spr. meent toch, dat de tegenwoordige Minister in de uitvoering dier plannen wat af te ver gaat, zelfs veel verder dan zijn voorganger; alles te zamen belooft nu reeds 8 ton. Spreker wenscht inlichtingen te bekomen omtrent het geldelijk bedrag, dat nu nog voor de aan te brengen verbeteringen noodig zal zijn en van den tijd, die daarvoor nog zal worden vereischt.

Zoo als reeds gezegd is, Spr. zal zich tegen dezen post niet verklaren, maar hij heeft daarentegen wel andere bezwaren, die hem vallen beletten het hoofdstuk onveranderd aan te nemen. Deze zijn: 1o. de aanleg van sluisen te Duten, waarvan het 1/3 gedeelte der kosten voor 1856 een ton zal bedragen. Spr. wenscht meer bepaald de redenen toegelicht te hebben, waarom het Rijk die verplichting op zich genomen heeft, en waarom niet de provincie Gelderland en Zuidholland des noods met eene belangrijke subsidie van het Rijk aan Gelderland, die kosten zullen moeten dragen; 2o....

De VOOREL verzoekt den Spr. zoo min mogelijk over de speciale punten in discussie te treden, daar die straks toch weder terugkomen.

De heer VAN AKERLAKEN antwoordt, dat hij dit wenscht noodig heeft, ter toelichting van zijn algemeen bezwaar over het hooge cijfer van het hoofdstuk, doch hij zal zich in zijne rede bekorten. Hij wijst dan verder: 2o. op de nieuw aangevraagde subsidieën, ten bedrage van f 80,000; 3o. op de som voor de Academie te Delft; hij vindt het wel goed, dat de kosten daarvoor op de begrooting geplaatst zijn, maar hij kan zich niet goed vereenigen met de wijze van uitvoering daarvan, en 4o. op het subsidie van f 4000 voor het standbeeld van Laurens Coster. Alle die posten bedragen te zamen f 207,000 en strekken tot verhooging van het hoofdstuk. Als althans niet eenige dier posten zullen vervallen, dan zal hij genoodzaakt zijn tegen het hoofdstuk te stemmen.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER merkt op, dat hij de algemeene beraadslagingen over de begrooting reeds gesproken is over de aansluiting van den Rijn-spoorweg aan het Duitsche net. Er is echter nog iets anders, dat ook met die aansluiting in verband staat. Spr. bedoelt namelijk het gedeelte van den spoorweg tot Binnerrijk; hij wijst op de berigten nopens de gebreken aan de brug over den IJssel tot Westervoort. Hij gelooft, dat een en ander juist door de dagbladen is medegedeeld en hij vraagt aan den Minister of hem iets bekend is, dat de bedoelde brug niet solide is en zou ja, welke inlichtingen de Minister daaromtrent geven kan. Spr. vraagt ook of er veel tijd tot herstel noodig is; hij is van oordeel, dat de afwijking van de hoofdzak eens met het aangevoerde door den heer van Akerlaken, vooral aangaande de groote sommen voor rivierwerken. Hij herinnert zijne jaarlijksche opmerking, dat hij het algemeen plan voor die werken in der tijd niet heeft goedgekeurd. Daarboven gaat deze begrooting nog veel verder dan in het oorspronkelijke plan gelegen was. Ook de uitkomsten van het plan zijn z. i. niet zoo bevredigend: de voorgestelde verbeterde afwatering is niet bekomen; evenmin als de verbetering in het belang der scheepvaart. Dit alles in aanmerking genomen, maakt hem halverig voorshands die uitgaven toe te stemmen, maar hij zal nadere inlichtingen afwachten.

De heer THORBECKE heeft vele bijzondere punten te bespreken, hetgeen hij bij de verschillende artikelen zal doen. Hij zal nu alleen de bedenkingen opnemen, die hij niet bij de bijzondere afdelingen kan te pas brengen. Hij brengt zijne algemeene beschouwingen tot twee hoofdpunten: 1o. de verhooging der uitgaven; en 2o. de bezoldiging der ambtenaren. — Wat het eerste punt betreft; daaromtrent heeft hij verleden jaar reeds eene vergelijking gemaakt tusschen de toeneming der uitgaven op de begrooting in vergelijking met de vroegere begrootingen. Spr. wenschte daarop niet meer terug te komen en hij zott dit ook niet hebben gedaan, maar hij is daartoe genoodt door het antwoord van den Minister op het voorloopig verslag over dit punt.

Spr. merkt vooraf op, dat als het cijfer voor het Departement van Binnenlandsche Zaken, in de laatste jaren verhoogd is ten gevolge van noodzakelijke voortgang, men dan ook niet uit het oog mag verliezen, dat aan den anderen kant die uitgaven ook zijn ingekrompen; Spr. wijst hv. op de f 180,000, ter zake van premieën der vischery. Maar als hij alles afrekt, dan nog blijft er eene toenemende verhooging van uitgaven voor het Depart. van Binnenlandsche Zaken bestaan. Hij bespreekt hier de berekening in de Mem. van Beantw. gemaakt op het voetspoor van het verslag der Kamer.

Men vergeleek daarbij het jaar 1850 met dat van 1853; maar Spr. meent dat deze vergelijking niet kan opgemaakt worden. Als men eene vergelijking wil maken, dan moet men de jaren 1851, 1852 en 1853 bijeen nemen en dan de jaren 1854, 1855 en 1856 daartegenover stellen. Als Spr. nu de beide middencijfers der oorspronkelijke begrootingen over die jaren neemt, dan is de uitkomst deze: dat de dienst van 1854/56 die over de jaren 1851/53 bijkans met 7 ton gouds te hoven gaat. Spr. vraagt of, als men procedure nog tien jaren op dergelijke wijze voortgaat, de begrooting voor Binnenlandsche Zaken dan niet onze krachten, hoe die ook mogen toenemen, te hoven zal gaan.

Dit leidt hem tot den aandrang van zuinigheid en in het aanvragen der gelden, en in het besteden daarvan, en hij doet dit te meer, omdat zuinigheid niet in het algemeen in onze administratieve gewoonten ligt. Hij zegt dit niet van dit Gouvernement of van eenig ander, maar hij spreekt in het algemeen. Bij de erkenning dier gewoonte, is men dus te meer verplicht om bij de toekening der uitgaven daarop goed toe te zien. Wij zijn bovendien verplicht, zegt Spr., om iedere uitgave te vergelijken met den gemeenen last, die op de natie drukt, vooral bij de erkenning, dat wij een gebrekkelijk stelsel van belastingen hebben. Zuinigheid is evenzeer voor een Rijk als voor particulieren verplichtend, zuinigheid moet evenzeer een regel zijn in jaren van nood als in jaren van voorspoed.

Sprekers tweede hoofdpunt is de bezoldiging der ambtenaren. Het is hem onbegrijpelijk dat de Regering en sommige leden niet ongenegen zijn om de ambtenaren wat al niet dadelijk, dan toch later tegemoet te komen. Spreker gelooft dat men de zaak te veel van eenen kant heeft beschouwd. Hij stelt hierbij echter ter zijde eene afzonderlijke klasse van ambtenaren, namelijk die welke het geringst bezoldigd zijn, en waarvoor men niet wel andere personen zou kunnen vinden. Maar deze er huilen gelaten, vraagt

bij: of de regel moet zijn, dat de ambtenaren van hunne bezoldigingen moeten kunnen leven!

Spreker twijfelt er aan, of men dien regel zal kunnen aannemen, daarbij komt nog eene andere bedenking: tot dus verre was, zoodra er een post openviel, de mededinging overgroot; dit pleit dus reeds tegen eene doorgaande noodzakelijkheid van verhooging der bezoldiging. Maar nu vraagt Spr., of het onder deze omstandigheden raadzaam zou te achten zijn, die premie tot mededinging nog te verhoogen. Hij vraagt of men, door, hooge bezoldigingen, moet medewerken om personen van de nijverheid af te trekken, om zich aan de staatsdienst te wijden, in de hoop van een zeker en vast inkomen te zullen hebben.

Hij meent, dat dit ontkennend moet worden beantwoord; veeleer gelooft hij, dat, als het aankomt op verbetering van het lot der mindere ambtenaren, bij buitengewone omstandigheden of duurte, men veeleer tot eene tijdelijke tegemoetkoming, dan tot verhooging van bezoldiging in het algemeen moet overgaan. In België is bijv. onlangs een Koninklijk besluit tot stand gekomen, ter regeling van de bezoldiging der ambtenaren bij het Depart. van Justitie aldaar. Bij dat besluit zijn al de tractementen geregeld met het oog op de tegenwoordige omstandigheden: die tractementen zijn lager dan de laagste tractementen bij ons en speciaal dan die, welke bij het Departement van Binnenlandsche Zaken genoten worden.

De tractementen in België zijn aldus geregeld: de chefs de bureaux, gelijk staande met onze referendarissen, genieten een tractement van 4,500 francs als maximum en 3,000 fr. als minimum; de commiezen der 1e klasse 2,950 fr. max. en 2,400 fr. min.; de commiezen der 2e klasse 2,350 fr. max. en 1,800 fr. min. en die der 3e klasse 1,750 fr. max. en 1,250 fr. min. Spreker beveelt dit medegedeelde ter overweging aan, a. wegens de zaak zelve en b. wegens den vorm. Hij meent dat het goed zou zijn eene bepaalde regeling der tractementen bij Koninklijk besluit vast te stellen, waarvan door den Minister niet kan worden afgeweken dan in buitengewone omstandigheden.

Spreker heeft nu nog eenige enkele andere bemerkingen. Hoezeer hij de nuttigheid van den aanleg van sluisen te Balem niet wil betwisten en hij integendeel bereid is het nut daarvan te erkennen, zou hij voor zich toch verlangen dat het cijfer van de begroting worde weggelaten, opdat de Kamer dit werk bij eene afzonderlijke voordragt zou kunnen onderzoeken.

Spr. heeft nog twee vragen: 1o. betrekkelijk de aanvraag om door een spoorweg de residentie met Scheveningen te verbinden. Dit is niet alleen in het belang der inwoners, maar voor Scheveningen van groot belang, namelijk voor de uitbreiding van zijnen vischhandel.

Spr. heeft gehoord, dat die aanvraag is geweigerd, omdat door den bedoelden aanleg het bosch zou worden doorsneden, en dat dit bedenkingen bij het Ministerie van Financien zou hebben ontmoet. Spr. wenscht, zoo daartegen geene bezwaren bestaan, de reden van de weigering te kennen. 2o. De behoefte, welke er bestaat aan eene wet tot het vervoer van landverhuizers. Spr. vraagt of het gouvernement binnen korten tijd een zoodanig ontwerp zal aanbieden. Men weet dat het bedoelde vervoer dit jaar is afgenomen, maar dit levert geene reden op om in deze aangelegenheid niet te voorzien. Integendeel, het is nu juist de tijd, om bij den vreemdeling onze hospitaliteit te doen uitkomen.

Spr. moet nog een woord rigten aan den heer v. Goltstein, betrekkelijk zijnen tegenstand tegen het voorstel nopens publieke werken en rivierverbeteringen. Spr. zal den strijd hieromtrent niet vernieuwen, maar alleen herinneren aan de beginselen die bij het ontwerpen van het plan dier werken hebben voorgezet. Spr. zegt dat hij zeer veel hart heeft voor dergelijke werken, als daardoor nieuwe bronnen van welvaart kunnen geopend worden, maar de regel is: het gouvernement moet niet doen wat particulieren of hunne vereeniging kunnen doen. Spr. meent dat die regel ook bij de openbare werken in Nederland door hem is betracht.

Daarna heeft nog het woord gevoerd de heer SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE, met betrekking tot de vergelijkingen van eindexijfers met vroegere begrotingen.

Vervolgens heeft de MIN. VAN BINNENL. ZAKEN al de vorige sprekers voor zoo veel nodig beantwoord, zoo in het algemeen als ten opzichte der speciaal gedane vragen.

Wegens het vergevorderde uur worden de beraadslagingen voor heden gesloten en de zitting tot morgen gescheiden.

In den loop der zitting is door de Vergadering bepaald, dat aanstaanden Woensdag zal worden opgemaakt de voordragt van candidaten voor de twee vacatures in den Hoogen Raad der Nederlanden.

's Gravenhage, 21 November.

Z. M. heeft benoemd: tot hoogdijkheemraden van het Oude land van Altena, provincie Noordbrabant, H. van Ouwerkerk en P. van Eeten; tot heemraad van den Bovenpolder 's Lands van Ravenstein, provincie Noordbrabant, G. Versteegen; tot heemraad van den Benedenpolder 's Lands van Ravenstein, provincie Noordbrabant, T. Knijpers; tot heemraden van het Nieuw land van Altena, provincie Noordbrabant, W. Donker en A. den Dekker; tot leden in het bestuur van den Hoogen Maasdijk van Stad en Lande van Heusden, vereenigd met den Drongelsohen en Ophensduschen zeedijk, provincie Noordbrabant, T. van Bokhoven, A. Blankers Jz., J. Bujs Tz., J. van Andel en O. Verhagen; tot dijkgraaf van den Zuidhollandschen polder onder Dussen, provincie Noordbrabant, P. H. van Baasbank; tot lid van het polderbestuur van de Heen, provincie Noordbrabant, G. P. de Neve; in het polderbestuur van Oosterwolde, provincie Gelderland: tot gedeputeerden uit Bilbarg, Mr. G. A. Hoefhamer en H. van der Meulen, tot gedeputeerde uit Oldahroek F. van den Brink Kz., en tot gedeputeerde uit Doornspijk, H. Prins jr.; tot heemraad in het polderbestuur van het Hoorder Nieuwland op Texel, provincie Noordholland, B. Iap; tot gezwoeren bij de Breede Watering bewesten Yerseke, provincie Zeeland, J. Glerum Pz.; tot dijkgraaf van den polder Leendert-Abraham, provincie Zeeland,

J. de Looff; tot beheerder van den polder Verbrande-man, gemeente Zierikzee, provincie Zeeland, jhr. W. M. H. de Jonge; tot beheerder van Henrietta-poldertje, gemeente Zierikzee, provincie Zeeland, jhr. W. M. H. de Jonge; tot hoogheemraad in het collegie van de Rhenensche Nede en Achterbergsche hoollanden, provincie Utrecht, D. Sandbrink; tot heemraad van het 7de dijkdistrict der provincie Overijssel, J. Kattenwinkel; tot dijksgedeputeerde in het bestuur van Wijnbristeradeel e. a., contributie zeedijken, de steden Sneek en Ylst daaronder begrepen, provincie Friesland, A. J. Breenwsma.

Z. M. heeft den kommandant van het huis van correctie te Hoorn, J. Evers Tjss, als zoodanig ontslagen, behoudens aanspraak op pensioen of om in eene andere betrekking te worden geplaatst; en is voorts te zijner vervanging benoemd F. F. Caneel, thans concierge van het burgerlijk en militair huis van verzekering te 's Gravenhage.

Bij Kon. besluit van heden is aan Z. Exc. den heer Mr. A. J. Duymaer van Twist eervol ontslag verleend als Gouverneur-Generaal van Ned. Indie en in zijne plaats benoemd Z. Exc. den heer Chs. F. Pahud, Minister van Kolonien, in welke laatste betrekking hij vervangen wordt door den heer Mr. P. Meijer, laatstelijk lid van den Raad van Indie en gewezen voorzitter van het Hoog Gerechtshof aldaar.

Het Departement van Financien heeft mededeeling gedaan van de volgende opgave van de op 15 November 1855 in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheid ruwe suiker.

Amsterdam	pood. 6,458,629
Rotterdam	3,527,413
Dordrecht	532,341
Schiedam	322,997
Middelburg	1,138,992

Totaal pood. 11,980,372

De heer A. J. Curabain, thans directeur van het gesticht voor krankzinnigen alhier, is tot kamerhewaarder bij de Tweede Kamer der Staten-generaal benoemd.

Gedurende de maand October jl. heeft de Aken-Maastrichtsche spoorweg opgebracht aan reizigers f 3,713,86½, aan goederen f 5,514,41½ en aan verkochte steenkolen f 12,219,54. Totaal f 21,517,82.

Amsterdam, 20 Nov. Men verneemt, dat jl. Vrijdag al de leden der commissie voor de vaart op den Rijn alhier zich vervoegd hebben bij den heer burgemeester dezer stad, om te protesteren tegen de onverdiende blaam, in de memorie van toelichting der gewijzigde begroting over 1856 door het dagelijksch bestuur op de commissie geworpen, door in deze memorie de zaak, waarover geschil van gevoelen bestaat, anders voor te stellen, dan hare ware toedragt is, en daarin niet te vermelden, wat toch aan het dagelijksch bestuur zeer goed bekend was, dat de meerderheid der commissie reeds in het begin van de maand Maart II. haar verzoek om ontslag aan den koning heeft ingediend, omdat zij vermeende, zich niet te kunnen inlaten met die formaliteiten, die het gevolg zouden zijn van het indienen eener jaarlijkse begroting van ontvangsten en uitgaven, zonder eenig nut voor de haar toevertrouwde belangen van den handel en de scheepvaart op den Rijn, en geheel vreemd aan de betrekking, haar door den Koning opgedragen. (Hbl.)

Lejden, 20 Nov. Heden promoveerde alhier tot doctor in de geneeskunde, de heer H. W. de Monchij, van Rotterdam, na verdediging van een academisch proefschrift, bevattende vijf waarnemingen van gedeeltelijke verlamming der handen, met eenige opmerkingen aangaande dien ziektevorm.

Arnhem, 20 Nov. De zaak der heeren H. J. Lion (van Java) en Noman, die heden voor het Prov. Gerechtshof van Gelderland moest behandeld worden, is onbepaald uitgesteld, daar de heer Noman door ernstige ziekte verhinderd was te verschijnen en de als getuigen gedagvaarde leden der Tweede Kamer, Rochussen en van Hoëvell, ten gevolge van de beraadslagingen over de begroting, bezwaarlijk 's Hage konden verlaten.

Naar wij vernemen, is het aan de tegenwoordigheid van geest en aan het beleid van den heer Mr. J. W. Staats Evers, regter-plaatsvervanger en advocaat te d'zer stede, te danken, dat een overigens oppassend jongeling, die zich laatstleden Zondag in den Rijn voor deze stad hae gestort met het oogmerk om zich het leven te benemen en die, door den sterken stroom medegesleept, reeds in een zinkenden toestand verkeerde, is gered en voor zijne hoogbejaarde ouders is gespaard. Misbruik van sterken drank heeft bedoelden jongeling tot dien wanhopigen stap geleid. (Arnh. Ct.)

Utrecht, 20 Nov. Heden vervoegde zich bij den heer Mr. A. van Goudoever, emeritus-hoogleraar alhier, eene commissie, bestaande uit de heeren H. W. Bosch, W. Julius en E. van Lier, candidaten in de letteren, door welke aan hem, namens eenige zijner leerlingen, studenten aan deze Hoogeschool, als blijk van hoogachting en dankbaarheid, eene fraai met zilver versierde kristallen vaas, benevens een keurig album, bevattende de namen der deelnemers, werden aangeboden, en door den hoogleraar met het meeste welgevallen werden aangenomen. Zigtbaar getroffen door dit, even vleijend als welwillend, bewijs van erkentelijkheid, ontving de hoogleraar de commissie, door welke bij monde van den heer E. van Lier eene gepaste toespraak werd gerigt, die dezelve op de minzaamste wijze beantwoordde. (U. Ct.)

Dordrecht, 21 Nov. Men verneemt stellig, dat de WelEerw. heer L. W. E. Rauwenhoff, thans predikant te Mijdrecht, het beroep herwaarts heeft aangenomen.

Purmerend, 20 Nov. Op de heden alhier gehouden koemarkt werden 700 stuks vee aangevoerd. De handel was vrij levendig en over het algemeen beter dan de vorige marktdagen: vooral goede kwaliteit was zeer gewild.

Middelburg, 19 Nov. In de zitting van heden voor het Provinciaal Gerechtshof in Zeeland de zaak administratie tegen den Zontziender O. Verhagen, als appellant van een vonnis der regtbank te Goes, voortgezet. Na door den appellant de gronden voor zijne vrijpraak te voorgebragen en van de zijde der administratie, om bijbragte redenen, tot bevestiging van het bestreden vonnis was geconcludeerd, met welke conclusie het Openb. Ministerie zich vereenigde, heeft het Hof de uitspraak gesteld tot den 26 dezer.

* Sneek, 19 Nov. In de gereformeerde kerk te Sneek is gisteren voor den middag brand ontstaan door het len van vuur uit een der stoven, welken brand men echter met behulp der brandspuit, spoedig meester was, na alrens eene schade aan stoelen, banken, vloer en orgel hebben veroorzaakt van plus minus / 600; de kerk tegen brandschade gewaarborgd.

De reizigers op de groote wegen in Mexico worden dikwijls beroofd, dat zulks over het algemeen de aandacht niet meer wekt. Zoo zou ook denkelijk niemand meer van aanhouden van den postwagen naar Morelia gesproken hebben, hetwelk eenige weken geleden plaats greep, indien niet geweest ware om over de galanterie van een der banden te lagchen. Eene jonge en schoone dame, die den postwagen zat, droeg aan een harer handen een kostbaren diamant, die dadelijk de begeerige blikken van het hoofd der bande tot zich trok. De vraag om het daarvan werd zeer beleefd gedaan, waarop de dame, zoodat der eenige ontsteltenis te verraden, den roover de hand aan welke de schat blonk, toereikte. Maar die hand was zoo schoon, dat de galante bandiet, na haar lang beschouwd te hebben, zich, in plaats van den ring in bezit te nemen vergenoegde met te zeggen: 'Mevrouw, wees zoo goed dezen diamant ter gedachtenis aan mij te behouden.'

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fr. Schouwv., Donderdag, 22 Nov. 6½, CEINTURE DORÉE, comédie en trois actes. Intermède chant et danse.

Kon. Holl. Schouwv., Vrijdag, 23 Nov. 7, JOHN, DE KLOKLUIDER VAN DE SINT PAULUS-KERK touweespel in 4 bedrijven.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 21 November 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 1/8	3/16	3/16
Dito dito 1844.	3	73 1/2	9/16	—
Dito dito 1844.	4	92 3/16	1/4	1/4
O. I. L. 1844	4	92	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	—	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	128	—	—
BELGIE, certific.				
bij Rothschild. . . .	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij Hope				
1798 en 1816	5	101	1/8	Nieuwe.
Dito 1828—1829 . . .	5	100	—	—
Insch. in Assign. . . .	6	—	—	—
Cert. van dito.	6	56 3/4	—	—
Neg. 1331—1833. . . .	5	—	—	—
Hope en Co. 1840. . .	4	74 3/4	—	—
Stieglitz.	4	74	—	—
dito 1854.	5	80 5/8	—	—
Nieuwe Engels.	4 1/2	—	—	—
POLN. Certific.	4	67 7/8	68	—
Aand. Lot. fl. 500.	—	142 1/2	—	—
SPANJE, Nieuwe	1 1/4	19 7/16	1/2	1/2
Buitent.	3	85	—	—
Binnenl. 6m.	3	32 13/16	15/16	—
Cert. Coup.	—	—	—	—
Amortisable.	6	1/16	—	—
PORTUG. Lond.	3	40 1/16	1/8	1/8
OOSTERL. Metal.				
1816—1852.	5	62 7/8	63 1/8	—
Dito 1849—1854. . . .	5	—	—	—
Dito Zily. Nation. . . .	5	66	1/4	1/4
Dito 1847—1852. . . .	2 1/2	32	1/3	—
PRUSS. Lot. 1854. . . .	3 1/2	194 1/4	—	—
BRAZ. Lond. 1824. . . .	5	97 5/8	—	—
PERU	4 1/2	—	—	—
MEXICO	3	18 1/8	3/16	—
GRN.	2 3/4	17 3/4	13/16	—
Uitgestelde.	—	6 3/4	—	—
ECUAD. Lond.	—	3 3/8	7/16	—
VENEZ.	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Willige beurs; veel koopers in metalliek.

LONDEN, heden.			
Eng. geconsolid.	3	pCt.	88 7/8 a
Spanje.	1 1/4	"	19 7/8 a
Mexico	3	"	19 1/4 a
PARIJS, heden.			
Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
Spanje	3	"	65.90
WEENEN, heden.			
Metalliek	5	pCt.	74 1/2
Nationaal	5	"	77 7/8
Wissel London	—	"	11
Zilver	—	"	—